

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyzeri közlésért 7 kr.
 kétzeriért 6 kr., többzeriért 5 kr. felelőnk.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajcár.

A nyilttérben:
 minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összekötötten levő hirdető-irodák, elő-
 szelők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.

— vasárnap reggel. —

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A tanév végén.

A hét folyamán véget ér az iskolai esztendő, a diákok tanulmányuk eredményével sietnek az édes szülői otthonba, hogy új erőt gyűjtsenek a jövőre.

Vissza pillantást vetve az elmúlt tanévre, megilletődve kell konstataálnunk, hogy a megelőző idők egyikében sem állott a szülő oly nagymérvű követelések előtt, mint a mostaniban.

Mint mindig, úgy most is kettős az iskola követelése: anyagi és szellemi; de míg a megelőző évek hosszú során át e kétféle követelésben bizonyos egyenlőség volt, addig a következő iskolaév fokozott anyagi és szellemi követeléssel áll a szülő elé.

A középiskolák reformját a közoktatási kormány a görög pótló tanfolyam behozatalával megkezdte, s mint értesülünk a középiskolák tantervét már a jövőben teljesen más alapokra fogja fektetni, úgy hogy már a közel jövőben több pályán az eddiginél magasabb képzettséget követel.

Ezen kívül általánosan észlelt jelenség, hogy a középiskolai tandíjakat igen magasra emelték. A szülő gyermeke kiképzésére ma egész vagyont kénytelen elkölteni, s még szerencse, ha áldozataival önmagát tönkre nem teszi, többi gyermekeit meg nem rövidíti, s ha áldozatainak megfelelő szellemi, erkölcsi sikere van.

A gyermekek középiskoláztatásának éppen abban van a legnagyobb bökkenője.

A szülő kész a fokozottabb áldozatokra és arca veritékével előteremti a szükségességeket, és olykor még a lényegesebbeket is megvonja önmagától, hozzátartozóitól, csak sikert lásson. S a siker láttára újabb áldozatokra kész, mert a remény nem alaptalanul kecségteti, hogy a gyermeke kiképzésére befektetett tőkének legalább ka-

matait a társadalom idővel gyermekének vissza fogja fizetni.

De ha nincs siker?

Kárba veszett a drága pénz és idő, a család pedig, sokszor vagyona romjait látva, vérző szívvel adja gyermekét más pályára, amelyen a nyomtalanul elköltött százak vagy ezrek egy gyümölcsöző életnek képezheték volna alaptőkéjét.

De hát oly titokzatos, oly tulvilágszerű valami az a középiskolai kultúra, hogy a szülő csak vagyona árán juthat arra a meggyőződésre, hogy áldozatait siker nem jutalmazhatja?

Nem. Az iskola nyílt, őszinte fórum, csak kérdezni kell. A legjobb akarattal a kellő időben adja tudtára a szülőnek a siker föltételeit, a sikerelenség okaival az orvoslás eszközeit.

Ha azonban senkisémet kérdezi, kinek beszéljen?

A szülő gyermeke képzésének föltételei, a némán előforduló bajok orvoslása iránt kérni szomszédját, orvosát, ügyvédjét, csak az egyedüli, legilletékesebb tényező: az iskolának tanácsát nem kéri ki. Legtöbbször rideg közönyt nyel van az iskola iránt, s bár akkor, mikor gyermeke boldogságát az iskolától várja, az iskola értékét a mindenhatóságig fokozza, de ugyanakkor a maga bizalmát tagadja meg tőle.

Ez természetellenes állapot, mely ha szülő és iskola között tovább fennmarad, a nagyobb mérvű kiadások épügy eredmény nélkül fognak sokszor elpusztulni a jövőben, mint a kisebbek vesztek kárba a múltban.

A közönség érdeke, a gyermekek jövője, a család anyagi körülményei, kulturális fejlődésünk követelik, hogy a szülő mindenkor bizalommal forduljon az iskolához, s mielőtt gyermeke sorsát bármi tekintetben intézni akarja, előbb az iskola tanácsát kérje ki.

Az előtt is mindig szükség lett volna

Össze is omolhat . . .
 Perczegtetem gépmódjára
 Egész nap a tollat.

Barsi.

Hazafias ünnepély a turcseki szorosban.

Szép ünnepet ült a körmöczbányai áll. főreáliskola e hó 18-án, a mikor, a közönség élénk részvétele mellett, leleplezte azt az emlékoszlopot, a melyet a főreáliskola ifjusága állított az alsó-turcseki szorosban az 1849. jan. 17-én ott vívott ütközetben elesett honvédek emlékére.

A mosolygó kék égről nyájasan nézett le a nap, midőn az ifjuság a főreáliskola előtt gyülekezett, hogy a pályaudvarhoz induljon és reggel 7 és fél órakor külön vonattal az ünnep helyére siessen.

Isteni tisztelettel vette kezdetét az ünnep. A főreáliskola hitoktatója csendes misét mondott, a mely alatt a főreáliskola ifjusága régi magyar egyházi énekeket adott elő az ifjusági zenekar kísérete mellett.

Ezután az emlékoszlop elé vonult a nagy számu közönség a melynek soraiban ott volt Justh György Turócmezgye főispánja, Beniczky Kálmán turócmezgyei alispán, Záthureczky Tamás turócmezgyei árvaszéki elnök, 1848/9-iki honvédhadnagy a szabadságharc idejéből megőrzött egyenruhájában, Palkovics Emil körmöcz-i rendőrkapitány, Salamin Kelemen a körmöcz-i Magyar Egyesület alelnöke, Lende Ede Körmöcz város erdőmestere, Reitzner Miksa főbányatanácsos, Knöpfler Gyula bányagazdát, Ámon Ede Körmöczbányai

a szülő és az iskola benső érintkezésére, de annál nagyobb szükség van erre most, mikor a család anyagiakban nagyobb áldozatokra s a gyermek magasabb képzettségre van utalva.

Az ideai bizonyítvány legyen minden szülő utmutatója a jövőre nézve. A szünidő legalkalmasabb arra nézve, hogy a gyermek jövődő pályájának terve megérleltessék.

Igen helyesen teszi, ha igénytelen sorainkat figyelmére méltatja a szülő, mert helyes és ideje korán alkalmazott czélszerű intézkedése által sok fájdalomnak veendi elejét.

A jellemképzésről.*

— Irta: Fludorovics Zsigmond. —

Ha igaz az, — a mi fölött pedig józanul senki sem kételkedhetik, — hogy a jó és helyes nevelés az alapja minden műveltségnek s az egész emberi nem boldogulásának: úgy éppen nem nyujtanak valami nagyon vigasztaló képet azon statisztikai adatok, melyek arról tesznek tanubizonyoságot, hogy napjainkban a bűnesetek egyre szaporodnak s a közérkölcsök folytonosan süllyednek. Mivel a bűnök számának e növekedése éppen a műveltebb osztályhoz tartozóknál mutatkozik leginkább, ebből joggal következtethető, hogy a nevelés dolgával nem egészen jól állunk s hogy a mai nevelési rendszer nem állhat egészen helyes alapon és hogy az tökb tekintetben javításra szorul.

Régi, de azért még mindig érvényes a panasz, hogy a mai iskola csak tanít, de nem nevel. Még nagyobb baj az, hogy a szülői ház, melynek pedig kizárólag ez lenne a feladata, szintén nem nevel, sok esetben ront még azon nevelésen is, melyet jólrosszul az iskola végez. Ezt már sokan és sokféleképen bebizonyították. Ez az oka,

Mutatvány a szerzőnek „Gondolatok a jellemképzés köréből” cz. megjelent értekezéséből.

országos képviselője, Chabada József Körmöcz főjegyzője, Bakmann Gyula körmöcz-i városi tanácsos, Tomasek Gyula Körmöcz aljegyzője, Kozakievicz Márian kir. aljárásbíró, Akantisz Rezső m. kir. erdőmester, Klausz Lajos m. kir. adótárnok, Metzner József m. kir. adóellenőr, a znióváraljai magyar olvasó-kör küldöttsége, Boldis Ignác a turóc-szt.-mártoni áll. felső-kereskedelmi iskola igazgatója, Fehér János és Fetés István felső-kereskedelmi iskolai tanárok a felső-kereskedelmi iskola növendékeivel. A felső-turcseki iskola növendékei Katuska István tanító, az alsó-turcseki iskola ifjusága pedig Pletrich János tanító vezetése alatt jelentek meg. Ott voltak, a rend fenntartása végett, Jánoshegy, Felső- s Alsó-Turcsek tűzoltó egyesületei is teljes díszben.

A főreáliskola ifjuságának ének-és zene kara a Hymnust adta elő, a melynek elhangzása után Faith Mátyás főreáliskola igazgató hatásos megnyitó beszédet mondott, a mely után lehullott a lepel a szép emlékoszlopról; Pszotka Ferencz főreáliskolai tanár érdekesen és lelkesen adta elő az 1849. január 17-én vívott alsó-turcseki ütközetnek történetét. Előadása így szölt:

Tisztelt ünneplő közönség!

Kedves tanuló ifjuság!

Az 1849. esztendő új évi beköszöntője valóban vésszel és viszontagsággal teljes volt hazánk politikai életében.

A szentesített 48-ki törvények szétépett egy rongy papiros!

A szabadság, egyenlőség és testvériség e magasztos elvek, fájdalom, üres egy frás!

hogy az ifju, midőn az iskola-padból kikerül, nincsen megedve az élet viharaira s könnyen elesik; s ha néhányszor fel bir is emelkedni önerejéből, végre is a züllés útjára jut, mely biztos anyagi s erkölcsi bukásba kergeti. Valóban elenyésző csekély azon ifjak száma, kik kifogástalanul megállják helyüket az életben.

Általános a panasz, hogy kevés a jellemes ember, s ezt megdöbbentő adatok bizonyítják. Nem rég olvastuk, hogy egyik egyetemen becsületszóra pénzt előlegeznek a doctorandusoknak azon kikötéssel, hogy mihelyt önállóakká lesznek, visszafizetik az összeget az alma maternek, hogy más szegénysorsu ifjak vehessék igénybe újra a kölcsönt. S mi történt? Noha tömegesen tettek ilyen kötelező ígéretet, azt csak egy-kettő tartotta meg, a legtöbb pedig a felszólításra nem is felelt. Egy csomó művelt fiatal emberről van itt szó, kik talán sokat tanultak, sokat is dolgoztak, mig czéljokat elérték, de a kibek hiányzik — a jellem.

Hogyan fogják az ilyenek a társadalomban betölteni a szerepkört, mely számukra kijelöltetett? Ki fog az ilyenek iránt bizalommal viseltetni, ha egyszer őket kiismerte; ámbár — ami a legnagyobb baj — az ilyenek jól tudják álcázni gonoszságukat, hogy hogy mennél többeket vezessenek félre embertársaik közül. Kevés az emberekben a becsületérzés, jobban mondva kevés emberben található egyáltalán az fel. Oka bizonyára az, hogy ifju-korukban nem tanították őket arra sem otthon, sem az iskolában. Igen, őszintén ki kell mondanunk, nem jól nevelünk, mert nem fektetünk kellő súlyt növendékeink jellemének kiképzésére. Nem állunk egészen teljes erkölcsi alapon, pedig, hogy erkölcs nélkül jellem nem képzelhető, misem bizonyítja jobban mint a görög *ethosz* szó, mely erkölcsöt s jellemet egyaránt jelent.

Ki nem látná be, hogy midőn a társadalmi téren mindnyájan érezzük egy nagyjobb szerű átalakulásnak szükségét, ez csakis a nevelés reformálása által lehetséges.

Hiszen egy hazának gyermekei öldösik, gyilkolják egymást. Folyik is patakokként a testvéri vér, és pedig egy harmadik, bár nem nemes, nem önzetlen czéljainak előmozdítására és saját vesztünkre!

Élet-halálharcba sodortatott a nemzet!

S valljuk meg 1849. január havában a magyar nép már létének megásott sirja szélen küzködik.

Windisch-Grätz Pozsonynál hatalmas hadsereg élén átlépve a haza határát, a vele szemben, Görgei tábornok alatt álló ugynevezett „feldunai” hadsereget egészen az ország szívébe Budára szorítja.

Január 4-én elfoglalja a fővárost. Kossuth a minisztériumok és az országgyűlés a Tisza mögé, Debreczenbe menekülnek.

A haza ügye, a haza sorsa, mely most egyedül Görgei hadtestétől függött, elveszítettnek látszik, Görgei nem csügged; sarkához köti az üldözö ellenfelét s Vácra január hó 5-én éjszaknyugati irányban Ipoly-ság, Léva, Verebely, Nyitra Lipótvár alá igyekezik.

Január 10-én Verebelyen szemben áll vele Simunich s hátában Ipolyságon Csorich; Két tűz közé szorítva, ha a Mosócson veszteglő Götz osztrák tábornok is combinative eljárva a turcseki szorost és a körmöcz-szt.-kereszt utat egyidejűleg elfoglalja, a feldunai hadsereg be van kerítve, elveszett; hazánk ügye meg van pecsételve. Lóhalálában siet Görgei a felvidékre, s Selmeczet, Zólyomot és Körmöczbányát csakhamar elfoglalja, farkas-szemét nézve a szélaknai; a dobroniva-kor-

TÁRCZA.

Tudom én azt . . .

Tudom én azt, az én életem
 El van félig veszve,
 Hogy nem való a papiros,
 S a penna kezembe.
 Most bánom, hogy szántóvető
 Miért nem maradtam,
 Hogy a hiú ábrándokért
 Üdvömet eladtam.

Rágondolok s a szememben
 Forró könyecsepp reszket,
 Tudom én, hogy nem hordoznám
 Most ezt a keresztet,
 Ha oda künn a mezőben
 Szántogatnék vetnék.
 Az ökröket hajtogatnám,
 S olyan boldog lennék.

Azóta már volna egy szép,
 Kedves feleségem,
 A ki délben az ebédet
 Ki is hozná nékem,
 A kőtöben tiszta tányért,
 Turosszuszát, rétest,
 És kompótul adna hozzám
 Forró csókot, édest.

De nem vagyok, nem is leszek
 Szántóvető ember,
 Az én lelke boldogságról
 Álmadozni sem mer,
 Miattam az egész világ

Ha manapság olykor a tudomány csődjéről hallunk beszélni, ez nem azt jelenti, hogy a tudomány akár a tetőpontot elérte volna, melyen túl nincs több haladás, akár bármely más körülmény akadályozná annak további fejlődését, hanem azt kell ezalatt érteni, hogy a tudomány egyedül nem képes többé kielégíteni az elméket. A tudomány csődbe jutott, mert elvesztette hitelét és varázsát s a nagy feladatra: kiszabadítani az embert kétségeiből s megteremteni számára a boldogságot, — képtelennek bizonyult. A tudomány egyetlen ága sem képes bizonyosságot nyújtani a fölvetett kérdésekre nézve s így egy teljes század törekvése hiabavalónak bizonyult. Nincs tehát más hátra, mint visszatérni ahhoz, amit a tudomány pótolni nem volt képes, — a valósághoz. Nincs más hátra, mint a természet-tudományoktól visszafordulni az erkölcsi tudományokhoz.

S itt a küzdő téren ismét elmék elmékkel állanak szemben. Amiről mindenki azt hitte eddig, hogy haladás, arról kitűnt, hogy éppen ellenkezőleg hanyatlást jelent. Ma már kezdjük érezni, hogy a tudomány magában véve nem elégséges, a tudás még nem boldogít. Kezdünk meggyőződni, hogy az ember értékét nem a tudomány adja meg, hanem az erkölcs. Az ész, a tudomány helyett a jellem, a szabad-akarat kérdése kezd égető kérdéssé gyanánt szerepelni. Paedagogusok, kitűnő nevelők azt kezdik keresni: hogyan kell a jellemet s annak alapföltételét a szabad-akaratot leghelyesebben nevelni; philosophusok, a legjelesebb bölcsészek kutatják a viszonyt és összefüggést, mely a jellem s a szabad-akarat közt létezik.

Mintegy közszükséglet gyanánt jelentkeznek a nevelésben a *reactió*, mint egyedüli panacea a bajok orvoslására.

Ennek első sorban természetesen a jellemképzésben kellene nyilvánulnia. Erre már azért is kiváló gondot kellene fordítani, mert amilyen az egyesek jelleme, olyan az egész is. Hogy a mai nevelés nem tesz meg mindent e tekintetben, amit tőle megvárni lehetne, mutatják azon zilált társadalmi viszonyok, melyeket imént vázoltunk. De emellett bizonyít a jobbak meggyőződése is, kik mind sürűben adnak hangot ez állapotok fölötti panaszainknak. Jól írta egyik napilapunk:

Az alkonyodó század utolsó tízedében egyre általánosabbá válik azon meggyőződés, hogy a tudás magában véve nem boldogít. Az emberiség kiábrándult a tudományból, melynek elterjedése nem hozta meg a hozzá kötött remények teljesülését. A tudomány fáklyának bizonyult, melylyel maga fölött a házat gyújtja föl az, kit tet-

teiben az erkölcs nem korlátoz. Egyre általánosabbá válik az a meggyőződés, hogy a tudásnál van értékebb valami is: a jellem s ma Európaszerte (a szabad Amerikáról nem is szólva, hol már régebben utat tört ez üdvös irányzat) azt keresik a gondolkodók, de a gyakorlati nevelés emberei is: mily nevelői eljárással lehetne a jellemet, s ami annak föltétele, — az akaratot úgy megszilárdítani, hogy az egyetlen képessé tegye a mai kor bonyolult életviszonyai s a megélhetés ádáz küzdelmei, de legfőképp a mai élet ezernyi csábításai közt megállani. Szociológusok, írók egyaránt e kérdéssel foglalkoznak. S Angliára mutatnak, az egyéni önállóság klasszikus földjére, ahol a nemzet tanítómesterei, egy *Ruskin*, egy *Carlyle*, egy *Fronde*, egy emberöltő óta hangoztatják, hogy az egyén értékét nem a tudás adja meg, de az erkölcs, mely tetten érvényesül; ahol a nevelés egész rendszere a jellem kifejlesztését célozza, ha mindjárt a tudományos képzés rovására is.

A jellem gyöngeségén jajdul fel a francia *Payot* is s attói nemzete jövőjét félti:*) A baj orvoslását ő is az akarat nevelésében véli föltalálni. Saját széleskörű tapasztalatai és fiziológiai alapon mutatja ki, hogy igenis az akarat nevelhető s mai gyöngülése épen a nevelés ez irányban való mulasztásainak tudható be leginkább. Éppen azért aggódva sürgeti az akarat, az ellenálló képesség, a jellem fejlesztését. És sajátos, hogy *Payot* könyvét nem a nevelőkhöz intézi, hanem magához az ifjúsághoz, mintha a nevelés meglévő rendszerének vaskalapos hiveitől már nem is várná, hogy új, józanabb csapásra térni képesek lennének.

A művelt külföldön akadémiák, tudós társaságok díjakat tűznek ki idevágó munkák jutalmazására. Különösen a szabad-akarat kérdése az, mely méltó tárgynak látszik a tanulmányozásra még a legműveltebb elmék előtt is; sőt mondhatni e kérdésnek már egész története s irodalma van.

Vajha mi magyarok is követnők a jó példát! A magyar embernek, minden gyöngesége mellett, megvan az a jó tulajdonsága, hogy szívesen tanul az idegentől. Vajha akadna magyar tudós, ki tekintetbe véve a mi viszonyainkat, a mi nemzeti tulajdonainkat, kimerítő munkában foglalkoznék a jellemképzés nagy horderejű s ma mindenkéül előbbrevaló kérdésével. E szerény sorok megírásának is egyik célja volt, felhívni az érdeklődők figyelmét a kérdés kiváló fontosságára.

*) L'Éducation de la Volonté. Paris. 7. kiadás.

ponai és a Jánoshegy-turcseki szorosokban a támadó ellenséggel.

Január 15-én Körömczre érvén, Aulich honvéd-vezérlete alatt, a feldunai honvédhadsereg balszárnya, Jánoshegyet és Turcsek falvakat tömeges hadsapatokkal szállja meg, előre tolva az előőrseket egészen a Szt.-Antal szobron túl.

Január hó 16-án az esti homályban Götz tábornok kimozdul Mosóczról, kiküldve Levartovszky őrnagyot a támadó oszlop élén, hogy az alsó-turcseki szorost közvetlenül foglalja el.

Az Antal-szobornál felállított ágyú-üteg, a hängensteini erdőn át törtetett vadászok által meglepetve, az inspicáló tiszt, a fiatal Suska hadnagy, lelövetésével elfoglalják.

A puska lövések hallatára felriad a Turcsek faluban elhelyezett honvédsapat, s mint-hogy az előőrsektől semmi értesítés be nem érkezett, nem tudva, mily haderővel áll szemben, nyakra-főre Jánoshegyre menekül.

Levartovszky elfoglalja a falut és szorossal az éj folyamán védelmi erődítéseket tesz, a mennyiben itt a falu feletti uton egészen a hidig fenyőfákat döntet le, hogy a tűzértség és a lovasság előnyomulását lehetőleg megnehezítse, megakadályozza. A katonaság le nem fekszik, készen várja a biztos támadást. S ez tényleg nem is késik.

Aulich ezredes, értesítve a bajról, s teljes tudatában, mily fontossággal bír a turcseki szoros, az egész hadtestet fegyverbe állítja és három oszlopban reggeli három óra tájban támadólag lép fel.

A kezdet sikertelen! Az első támadó oszlop bekerítették s fogságba kerül.

A második támadó oszlop élére Kemnitz Károly honvédszázados áll s a pusztító tűz megközelíti a falut. Itt inogni kezd az oszlop! Ekkor két honvédet hóna alá fogva,

Előre honvédek! Utánam fiúk! biztató szavakkal a faluba tör. De golyótól találva összerogy, s minthogy mellette egyik honvéd is elesett, csapata meghátrál.

A jágerek és deutschmeisterek „hurrah” kiáltása szoronyt szegezve visszanyomják a magyarokat egészen az erdő aljág, a hidig.

Utközben a földön heverő Kemnitzerre akadva, irgalmatlanul hét szuronydöfessel a földhöz szegezik.

A szerencsétlen százados iszonyu kínok között csak másnap, Körömczön, a hazafias Campione-család körében halt meg.

Az erdő alján a hid táján kemény tusa fejlődik; a magyar nem hátrál, a német támadása nem lankad.

A reggeli szürkületben, a sűrű fűtellegekben dühös a támadás, vak a lövöldözés. A magyar ügyhöz csatlakozott Alexander-vezéreliek még teljes osztrák, fehér szíjjas felszerelésben a tűz vonalon túl előre törnek a nyugati hegyoldalon a keleti fenyvesben felellított tiroli lövészek (Tiroler Scharfchützen) csak a fehér szíjjak után itélve, keményen tüzelnek az Alexander-beliekre, — osztrákoknak tartva őket — minek folytán számosan a magyar golyó által találva hullanak el.

Eközben a Langengrundon (a nyugati hegyoldal) Horváth honvédnagy kartácsainak pusztító hatása alatt a németek a stubnyai országútra szorítottak le, minek folytán Levartovszky is jágereit a faluba vonja vissza. A magyarok most utánnuk s megkezdődött az iszonyu kegyetlen utcai harc; házról-házra dolgozik a puskaagy és a szurony. Szívós az ellenség ellenállása, de végre a magyar vitézségen megtörik; s a falut kénytelen kiüríteni annál is inkább, mert visszahúzóási vonalát, stubnyai útját, tényleg már veszélyezteti a Horváth hadteste.

Különfelek.

Lapunk ezen számával befejeztük XIX-ik évfolyamunk első félévét. Előfizetést nyitunk a „Bars” tizenkilencedik évfolyama II-ik félévére. Tisztelettel kérjük ez alkalommal előfizetőinket, hogy előfizetéseik megújítása iránt e hét folyamán intézkedni sziveskedjenek, nehogy — késedelem miatt — a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel.

Helyben az előfizetések eszközzésével e lap kihordója bizatik meg; vidéki előfizetőink részére pedig postautalványt mellékelünk.

— Bars megyei gazdák kirándulása.

Ma egy hete indult utnak 52 bars megyei gazda Levatic Lászlónak, a bars megyei gazdasági egyesület titkárának vezetésével, hogy megtekintsék a bábolnai és kis-béri méneseket. A társaság vasárnap Esztergomban Osváth Andor városi tisztviselő kalauzolása mellett megtekintette a főszékesegyházat, a Bakács-kápolnát s innét a délutáni vonattal Ácsra utaztak, hol fogatok várták az érkezőket, melyeken Bábolnára hajtottak. Itt a méntelep vezetője a legszívélyesebben fogadta gazdáinkat, kik a méntelep nagy-szerű berendezésében sokat gyönyörködtek. Innét Kis-Bérre mentek, hol szintén megszemléltek a ménest, annak kezelését s a telep összes felszerelését. A tanulmányut végeztével Komáromba rándultak át, melynek nevezetességeit, többek közt a híres várat tekintették meg; visszajövet pár órát Esztergomban az ottani gazdasági egyesület mintatempelén töltöttek el. Emlékben megrakodva tértek haza gazdáink, kik a legnagyobb köszönettel adóznak a gazdasági egyesületnek és derék titkárának, kik évről-évre páratlan buzgalommal rendeznek gazdáink részére egy a mostanihoz hasonló s eredményekben gazdag tanulmányi kirándulásokat.

— A lévai elemi iskolák államosításának terve ismét egy lépéssel haladt előbbre. A városi képviselőtestület tanügyi bizottsága e héten tárgyalta a tanfelügyelő átiratát, melyben a mostani oktatás eredményét bonczolgatja részletesen kimutatván a lévai elemi iskolák állapotának immár tarthatatlan voltát. A bizottság arra való tekintettel, hogy a városnak az iskolák évenként több mint ötezer forintjába kerülnek, s hogy az eredmény még sem kielégítő, elvben elfogadván az államosítás eszméjét azon javaslatot fogja tenni a képviselőtestületnek, hogy egy öt tagu bizottságot küldjön ki a kérdés tanulmányozására, mely eljárásáról a legközelebbi idő alatt tegyen jelentést. A kir. tanfelügyelő készséggel megígérte támogatását. Bizony ideje is, hogy e téma felett egyszer már komolyan gondolkozzunk.

— A F. M. K. E. lévai városi és járási egyesített választmánya ma f. hó 25-én d. u. 3¹/₂ órakor a lévai kaszinó nagytermében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1) A számvizsgáló bizottság jelentése

Ekkor előtör már a huszárság ágyú-ütegével s szoritja az osztrák hadat egészen Alsó-Stubnya községéig.

Dél előtt tizenegy óra tájban, nyolczórái vívódás után mienk a turcseki szoros!

Götz osztrák tábornok Mo-ócra kénytelen visszahúzódni.

Az ellenség hármass, kombináció támadás, Szélaknán Csórich alatt; Zarnóczán Colleri alatt; és Turcsek-Szent-Kereszten Götz alatt, dugába dől.

A turcseki szoros megvédése, illetőleg megvétele, ennek folytán kezdete a felsőtiszavidéki és a tavaszi dicső hadjáratnak!

S most a magyar vértől pirosított eme táj egykori képeinek talán leírásával; a kegyetlen testvéri harc iszonyainak a lefeszéssel foglalkozzam-e? Avagy felújtsam-e a 90 megsebesült és 60 fiatal honvéd utolsó fájdalmas fohászait? Nem! Csak hálát rebegek a Mindenhatónak, hogy istápolta a magyart, kellően méltatva az itt ki olt honvéd-vér nagy becsét, megengedve, hogy hazánk függetlensége kivívásában elesett hőfiarsaink emléke iránti kegyeletét ifjúságunk ebben az egyszerű jelvényben kifejezhesse.

S ti itt elesett és elhantolt hősök nyugodjatok békében! A duló csaták után ne háborgassa senki, semmiféle szentségtörő kéz örök álmaitokat.

Te pedig ott fenn, te egék ura, magyarok istene fordíts felénk kegyes tekinteted! és áldd meg e hont! áldd meg e hon népeit! nyujtsd felénk védő karodat, hogy testvéri szeretetben kölcsönös megértésben dolgozzunk a hon fölvirágoztatásán.

Éljen a haza!

Leikes éljenzés fogadta a kitűnő beszédet, mely után Petykó Imre végzett VIII. osztályu tanuló buzdító szavakat intézett az ifjúság-

az 1897. évi számadásokról. 2) A pénztárosi állás betöltése. 3) A központ szabályrendelet-tervezete. 4) Koczányi ezimátárnak megrendelése. 5) Barna J. „A szabadságharc hősrégiá” című művének ajánlása. 6) A Zólyomgyepei választmány jegyzőkönyve. 7) Esatleges iudítványok. Az ülésen a magyar közművelődés minden barátját szívesen fogadják vendégül.

— Felvétel a lévai főgimnaziumba.

A gimn. igazgatóságától vett értesülésünk szerint a jövő 1899/1900. tanév I. osztályába való felvételei jelentkezések, helybeliek részére június 30-tól július 5-ig eszközölhetők, mikor is a 3 frt 50 krnyi felvételi díj lefizetendő. Ezen intézkedés azért történik, nehogy a lévai növendékek szeptemberben a tömeges jelentkezések következtében a felvételtől elessenek. Erdekében áll tehát minden szülőnek, hogy gyermekének felvételét még a fennebb megjelölt napokban biztosítsa.

— A szépitőbizottság elnöke.

Léva város képviselő testületének építészeti szakosztálya e hó 21-én tartott ülésében elnökké egyhangulag Medveczky Sándor gyógyszerész, városi képviselőtestületi tagot választotta meg.

— A lévai ovoda ügyében a városi képviselőtestület tanügyi bizottsága e hó 21-én tárgyalta a lévai róm. kath. iskolaszék azon ajánlatát, mely szerint a róm. kath. egyház hajlandó átvenni az ovoda vezetését, ha a szerződés 12 évre köttetik meg s a város 1000 frt. évi járulékot fizet. A bizottság a következő javaslatot fogadta el s ajánlja elfogadásra a közgyűlésnek: Az ovoda 12 évre a róm. kath. hitf. lekezet kezelésébe adatik, de minden eshetőségre való tekintettel a város egy évi felmondási időt biztosít magának. Az ovoda a Levatic-féle házban a Flórián téren lévén elhelyezendő a város viseli a szükséges átalakítási, s 12 éven belüli felmondás esetén a helyreállítási költséget s átveszi a felszerelést. Az ovoda korlátlanul felveendő azon ovoda kötelesek, kiket a város felvétel végett bejelent. A tanítással és felügyelettel 2 óvónő s egy dajka bizandó meg. Végül a város évi hozzájárulásként 1000 frtot fizet. A tizenkét év leletével a szerződési viszony, a mennyiben meg nem hosszabbított, megszűnik és pedig a nélkül, hogy egyik vagy másik szerződő fél további igényt támaszthatna.

— Nyári mulatság.

A lévai főgimnaziumban ez évben érettségét tett ifjaknak már általunk is isjezt f. évi július hó 1-én megtartandó nyári mulatsága iránt széles körben élénk érdeklődés nyilvánul, a mi annál is inkább érthető, mert ennek a holt-szezonnak legszebb mulatsága leend. A rendezőség most bocsátotta ki az izéses meghívókat, s minden törekvését oda koncentrálja, hogy a városunk és vidéke szépeinek ez a bucsuestély sokáig emlékezetükben maradjon.

— József Ágost herceg és a párisi kiállítás. Szaz terebélyes ozagancsból álló gyűjteményt küldött a minap József Ágost herceg a párisi nemzetközi kiállítás magyar osztályára, s a kiállítók bejelentő ivén hivatalosan és gondos magyarsággal értesítette Lukács Béla kormánybiztost, hogy

hoz. Petőfi „Nemzeti dal” című költeményét szavaltta ezután Schwarcz Manó végzett VIII. osztályu tanuló, a szavaltat után a főreáliskolai ifjúság zenekara magyar dalokat adott elő, majd Schreiner Jenő VIII. osztályu tanuló szavaltta Tóth Kálmán „Előre” című költeményét. Faith Mátyás főreáliskolai igazgató köszönte meg ezután a közönségnek az ünnepen való megjelenését és az emlékoszlop megörzészére kérte fel Turóc-megye törvényhatóságának képviselőjét.

Megható jelenet volt, midőn Záhureczky Tamás, a szabadságharc idejéből való honvéd-egyenruhájában, előlépett, és rövid, de lelkes beszédet kisérvé a maga s a még élő 1848/9-iki honvédek nevében megkoszoruzta az emlékoszlopot; az agg, de még mindig daliás hős honvédet perczekig eljenezte a nagyszámú s lelkesedő közönség.

Szép koszorut tettek még az emlékoszlop talapzatára a körömczi főreáliskola ifjúsága, Körömczbánya város törvényhatósága, a znióváraljai magyar olvasó-kör, a turóc-megyei tanító-egyesület, a turóc-szt.-mártoni felső kereskedelmi iskola növendékei, az alsó-turcseki elemi iskola stb.

Befejezésül a főreáliskola ifjúságának énekkara a „Szózat”-ot énekelte el.

Ott emelkedik immár Turóc-megye területén az ég felé az öt méternyi magas köoszlop e felirattal:

Az 1849. jan. 17-én e szorosban elesett honvédek emlékének állította a körömczbányai áll. főreáliskola tanuló ifjúságának kegyellete 1899.

Palkovics Emil.

a nemzetközi kiállítás szabályzatát ismeri, s aláveti magát. Az ívet sajátkezűleg töltötte ki ilyen bekezdéssel: A kiállítás neve: József Ágost főherceg. Lakóhelye: Kis-Tapolcsány, Bars megye. Az agancsokat ismeretve, megjegyzi a herezeg, hogy mindegyiken rajta van a neve s az is, hogy hol és mikor lőtte az őzet. Kis-Jenő, Kis-Tapolcsány s Alsóth vadaskertjében ejtette el a remek agancsokat, a melyek közül kettővel már 1892-ben és 1897-ben első díjat nyert az agancskiállítás. Végül kéri, hogy a táblákra huszasával erősített agancsokat jó magas helyre s egymás mellé szegessék, a szokásos biztosításról pedig öt Kis-Tapolcsányban értesítsék. A kormánybiztos már válaszolt a fejedelmi kiállításnak, s megígérte neki, hogy a bejelentés gondosságához mérten intézkedni fog, hogy a rendkívüli szép és értékes gyűjtemény méltó helyre jusson a kiállítás magyar osztályának vadászati csoportjába.

Gázvilágítás. Léva város tanácsának a vidéki városok világítási vállalata fővárosi cég azon ajánlatot tette, hogy Léva városban hajlandó gázvilágítást berendezni, ha megfelelő mennyiségű fogyasztóra talál. Konkrét ajánlatot is csak azután a jelentkezők számának arányához mérten fog tenni. E végből Tolnay István városi hivatalnok most gyűjti össze a gázvilágítást bevezetni hajlandó háztulajdonosok számát s egyúttal az egyesek által igénybe venni óhajtott gázlángok mennyiségét. Bizony reánk férne egy kis világosság.

Esztendő. Keresztény Gyula lévai m. kir. postászt a múlt héten vezette oltár elé Hosztek János besztercebányai polgárnak kedves leánya, Vilikét Besztercebányán.

Barsvármegye aratási kilátása. A földművelésügyi miniszterium a gazdasági tudósítók jelentése nyomán a héten bocsátotta közre a buza, rozs, árpa és zab várható termésének kimutatását. Barsvármegye a közepes helyet foglalja el s kat. holdanként 6—7 mmázsára van kilátásunk. Vármegyénkben búzával be van vetve 50 694 hold, összes termés 373.616 mmázsára, holdanként 7.37 mmázsára tehető; a múlt évben az aratás 324.427 mm. búzát produkált. A rozsszal bevetett terület 16.153 hold, 91.376 mm. várható eredméllyel a tavalyi 87.061 mmázsával szemben. Árpa diszlik 48.158 kat. holdon s ígér 327.509 mm., holdanként 6.80 mm. termést; a múlt évi 282.325 mmázsát tett ki. Végül zabot 12.509 kat. holdba vetettek s ebből a jelentés szerint 77.597 mmázsára van kilátásunk a múlt évi 65.287 mmázsával szemben. Tehát az idei esztendő jobb aratással kecsegteti a gazdát, mint a tavalyi. Csak hogy az a szokása a magyar embernek, hogy akkor hiszi, ha a zsebében van. S igaza is van, mert addig a jég és tűz egy félóra alatt tönkre teheti az egész év reményességét.

Tűzeset. Tüzi láma verte fel e hó 22-én délután Léva város lakóit. A tűz a Kern testvérek cég Balassa-utcai raktárának pinczejében ütött ki. A mondott nap délutánján az inas és a házi szolgáló állítólag kátrányos hordót üresítettek ki; a midőn a gyertya a kátránnyal tele vödörbe esett s az meggyuladt, a mitől aztán nagyobb mennyiségű kátrány is tüzet kapott. A gyorsan előhívott tűzoltók és az fizet személyzete az éghető s robbanó anyagokat eltávolítván a pinczét homokkal és trágyával légmentesen elzárták, hogy így a tűz tovább terjedését meggátolják és elfojtsák. A raktár ez idő szerint még mindig el van zárva s csak hétfőn bontják ki.

Diák játszótér. A vallás és közoktatásügyi miniszter egy átiratában felhívja Léva város tanácsát, hogy a lévai főgimnázium növendékei részére egy 100 méter széles és 200 m. hosszú játszótér jelöljön ki a melyen az iskolai játékokat akadálytalanul lehet játszani, s a mely már a jövő tanévben használatba vehető.

Véres verekedés. A kurtahegy barlanglakó cigányok, kiknek egyes kezükhez minden oda tapad, ami csak emelhető, tudvalevőleg egymással jó barátságban szoktak élni mindaddig, míg a lopott jószággon osztozkodásra nem kerül a sor. Ekkor azonban kitör a háborúság közöttük. Így történt ez a héten is. Amikor is a veszekedő cigányok közül Izsák Mihály dobóberekajjai cigány akként vett magának igazságot, hogy Kreko József gr.-kelecsényi cigány s ennek szeretőjét késével megszurkálta s azután kerekelt oldott. A megsebesült cigányt a kórházba szállították, még a tettest a csendőrség kére kerítvén a bíróság gondjaira bízta. Itt volna az ideje egyszer mindenkorra végét szakítani annak az ősidőbeli barlanglakó állapotnak s illetőségi helyére tolonczoltatni valamennyi cigányt, a kik a vagyonbiztonságnak még ma is a legnagyobb ellenségei.

Vihnye és Szklenó furdőkben már megkezdődött a furdó-élet, azonban az eddigi kedvezőtlen időjárás miatt a vendégek száma itt is, ott is jóval kevesebb, mint a múlt esztendőben ilyenkor. Vihnyén eddig 167 vendég volt, Szklenón jóval kevesebb. Mind a két furdó pedig igen megérdemli a közönség pártolását, mert hevív forrásai páratlan gyógyhatásúak, vidékük pedig egyike a legszebbeknek. Azonban egy kissé több gondot kell fordítani a furdőre, különösen pedig Szklenóra nagyon ráférne egy kis tatarozás, mert szép parkját kivéve nagyon kezdetleges stádiumban áll ott minden.

Táncestély. A lévai önkéntes

tűzoltó egyesület július hó 9-én a Nyitrai kert nyári helyiségében táncestélyt rendez. Az egyesület az által óhajta régi jó hírnevű nyári mulatságait feleleveníteni.

Eljegyzési furcsaságok. A szerelem az emberiséggel egy idejű, de a szerzetartások szokásokban nagyon különböznek az egyes népek egymástól. Az olaszoknál a nő választ s csupán szenvedélyes szerelmének szavát követi. Ifjan kész férjhez menni, sokkal hamarabb fejlődik, mint a közép-európai nő. Öseiktől örökölték e szokást. Az arab elküldi egy rokonát a menyasszony apjához és készpénzen megvásároltatja. A török minden ünnepélyesség nélkül bocsátja el és veszi tulajdonába az asszonyt. Ép úgy cselekszenek a perzsák, a kiknél egyformán tisztességes dolog egy hölgyet nőül vagy bérbe venni. A kínaiak annyira sietnek, hogy a gyermeket még születése előtt eljegyzik. Ha aztán a dolog nem úgy sikerül, a hogy remélték, minden lelkifurdalás nélkül vízbe dobják a főlöszeg ártatlan csecsemőt. Gyönyörű és a középkor lovagiaságával versenyez a kamcsatkai szokás, hogy az ifju a házasság előtt pár hónapig a leány szolgálatára álljon, teljesítse rendelkezéseit, kövesse készségesen minden utjában. A hottentótoknál a vőlegényjelölt és apja együtt mennek a háztűznézőbe, égő pipával a szájukban. Kosárnak a leány részéről nincs helye, kivéve, ha már másnak volt elígérve. Van végül néhány indián törzs, a hol a menyasszonyt becsukják negyven napra egy külön wigwambba, mert úgy tartják babonás félelemmel, hogy ez idő alatt a leány mindent megront, amihez keze hozzáér. Mikor letelt a tilalmi idő, akkor megtartják a lakodalmat.

Felvétel tanítóképzőbe. A pápai állami tanítóképző-intézet I. osztályában az 1899/1900. tanévben több, teljesen ingyenes és féldíjas, állami segélyállomással lesz betöltendő. Folyamodványok július 1-ig Szóváth Lajos igazgatóhoz küldendők. A felvételi-vizsgálatok július 3-án tartanak, melyre az elégtelen osztályzatú, avagy IV. gimnásialis, vagy polgárisokai osztályt nem végzettek köteleztetnek. Tudakozódásra innen—kivánásra—bővebb tájékozás adatik.

Eljegyzés. Dr. Kmosko Béla lévai ügyvédjelölt e hó 17-én váltott jegyet Mocsy Zolna kisasszonnyal, Mocsy Lajos garamvezekényi ügyvéd kedves leányával.

Szövetkezeti mozgalmak Nyitra megyében. A Nyitrai Gazdasági Egyesület nem csak tanácskozik és beszél a szövetkezés gazdasági előnyeiről, hanem egyre-másra létesíti is a szövetkezeteket. A Kályi Sándor gróf nyitrai buzdítása következtében újból alakult 3 szövetkezet és pedig egy hitelszövetkezet Nyitra-Szucsányban s egy Hangya — kötelekbeli fogyasztási szövetkezet ugyancsak Nyitra-Szucsányban, egy másik fogyasztási szövetkezet pedig Koroson. A Nyitrai Gazdasági egyesület titkára a talajt még több helyen is elkészítette s így a felvidéken rövid idő alatt több szövetkezet fog létesülni.

Italmérők figyelme. A belügyminiszter azon rendelete hogy a veneéglősök, kávéosok, korcsmárosok szóval az italmérők ezután csak olyan üvegekben adhatják a bort vendégeiknek, melyek a koronás bélyegző jeggel vannak ellátva, — július hó elsején lép életbe. Felhívjuk e körülményre az italmérők figyelmét, mert ez ideig a helybeli hitelesítő hivatalnál megfelelő üvegeiket előláthatják e jeggyel, ami mindenestre célszerűbb lesz, mint a jegytelen üvegeket egyes esetleges vizsgálat alkalmával összetöritni és a kiszabandó büntetést elszenvedni.

Színészet. Mezei Béla szintársulata, mely nálunk igen vegyes pártolásban részesült, Balassa-Gyarmaton működik. Mint bennünket értesítenek, az ottani közönség sem igen tud fölmelegedni, pedig a derék, törekvő társulat intelligenciája ott is feltűnt, köztudomású azonban, hogy ez a színházi holt szezon, mely augusztus befejeztével ér véget, s így a színházi viszonyok javulása előbb nem is várható.

Nagyothallás. Egy gazdag angol urnó, kinek Dr. Nicholson mesterséges fül-dobja a nagyothallást és fülzúgást megszüntette 20000 márkás alapítványt tett Dr. Nicholson intézetének azon kikötéssel, hogy ezen összegből olyanok kapjanak mesterséges fül-dobot ingyen, kiknek nincs módjukban, hogy azt másképp megszerezzék. — Levelek a következő címre küldendők: B. Y. Nicholson intézetnek, „Langgots“, Gunnersburg, London, W. England.

Bövid hírek — A dicsőség ára. Az egyesült államok ez évi költségvetése 250 millió forint defizitot tüntet fel. S ezt a rengeteg defizitot a spanyol-amerikai háboru okozta. — **Nyomdász iskola.** A kereskedelmi miniszter Budapesten nagyobb állami grafikai szakiskolát fog felállítani a sokszorosító ipar fejlesztése céljából. — **Az országos tűzoltó kongresszus** ez évben augusztus hóban Brassóban lesz megtartva, melyre nézve már most folynak az előkészületek. — **Október 6-ának félszázados évfordulóján** a 48—49 évi honvédek Aradon országos gyűlést szándékoznak tartani, mely nagyobb szerű ünnepségekkel leendő egybekötte. — **A császár csatornája.** Vilmos német császár a Rajnát a Vízutalval esatornával tervezi összekötni a mely csatorna átszelné egész Német birodalmat s a melyen Berlin hajókkal is megközelíthető lesz.

APRÓSÁGOK.
Rovatvezető: ZUHANY.

Női képeződésben. Tanár: Utolsó előadásom alkalmával mondtam önöknek, hölgyeim, hogy a férfi gyövele mindig nagyobb, mint a nőé. Mitkövetkezett en ebből Berta kisasszony? — Berta: Azt következtem, hogy az agyvelőnél sohasem a mennyiség, hanem a minőség irányadó.

Vasuton. Egy németországi utazó a vasuton uralgó hangról a következő megfigyelést tette. A IV-ik osztályban a vonatvezetők gorombák, az utasok is gorombák. A III-ikban a vonatvezetők gorombák, az utasok udvariasak. A II-ikban a vonatvezetők udvariasak, az utazók is udvariasak. Az elsőben a vonatvezetők udvariasak, az utasok gorombák.

Közgazdaság.

Buza termelési adatok.

Most a midőn, az aratás küszöbén állunk nem lesz érdektelen egy némely adatot közléteni az egyes gabonatermelő államok buzatermésének eredményeiről. Veszszük ez adatokat a földművelésügyi m. kir. miniszternek azon jelentéséből, melyet a világ 1898. évi gabonatermelése és gabonafogyasztásáról a közelmúltban közzétett. E jelentés szerint a buzával bevetett területek a legtöbb államokban mutatnak ugyan növekedést, de az oly csekély, hogy alig számbavehető. Terület tekintetében a buzatormó államok közül első helyen állnak az amerikai Egyesült államok 175 millió hektár buzavetéssel, követik ezt a többi államok következő sorrendben: európai és ázsiai orosz birodalom 165, Franciaország 7, Keletindia 9, Olaszország 45, Magyarország 3, Argentína 24, Németország 19, Románia 15, Bulgária és Kelet-Rumélia 12, Kanada 11, Ausztria 1, Nagy-Britannia 08, Szerbia 03, Belgium 02 millió hektárral. Ez államok közül bevétel által egészítik ki szükségletüket. Nagy-Britannia, Franciaország, Németország, Ausztria, Olaszország, Belgium, kivételre pedig a Kelet-Rumélia, Szerbia, Kelet-India, Amerikai egyesült államok, Kanada, Argentína, bevételre szoruló államok közül legnagyobb átlagtermése Belgiumnak van, hektáronként 278 hltrrel, Nagy-Britannia átlag termése 261 hltr, leggyengébb termése van Olaszországnak, hol a hektáronkénti átlag csak 9 hektoliter. A kivételre is termelő államok közül természetesen tekintetében első helyen áll Kanada hektáronként 18 hl. terméssel, utolsó helyen Argentína 68 hltrrel. Magyarország átlagtermése 153 hektoliter, mely eredmény semmi esetre sem olyan, hogy várakozásunkat kielégítene. E jelenség okával a jelentés egyrészt a száraz telet, az egerek és férgek sokaságát, másrészt a június hó folyamán kitört viharokat tekinti. Azonban véleményünk szerint a közepes eredmény még egyéb körülménynek is tulajdonítható. Gazdáink, dacára azon körülménynek, hogy nemcsak a szaklapok, de társadalmi lapok is minduntalan hangoztatják a gazdalkodási rendszer okszerűbb mederbe való terelését, nem hallgatnak a jótanácsra. A talajművelés terén ma is ép oly visszasságokkal találkozunk, mint évtizedekkel ezelőtt. A talárlanak ideje-koráni feltörése, az őszi mély szántás, a veteményeknek tavaszi boronálása még mindig csak elvétve található egyes intenzívebb gazdalkodónál. Rendes vetésforgásról a legtöbb gazdaságban mit sem tudnak. A trágyázást helytelenül hajtják végre; műtrágyákat alig használnak, pedig nálunk, a hol a gabonatermelés oly rendkívül mértékben forszírozatik, műtrágya nélkül existálni alig lehet. A vetőmag megválasztásával semmit sem törődnek; eladják a terménynek javát s vetésre felhasználják a selejteset. Apolárol, gyomításról szó sincs. Egyszóval oly helytelen irányban folytatódik a termelés, hogy valósággal még csodálkozni lehet a hektáronkénti 15.3 hltrnyi termés-átlag felett.

Földünket a Kánaán földjének szeretik nevezni, nem tagadjuk, megérdemli földünk e jelzőt, de azért ne bizakodjunk el benne. Törekedjünk okszerűbb gazdalkodás által a földünkben rejlő tökélet gyümölcsözőbbé tenni, s akkor nem lesz nehéz oly átlagtermést elérnünk, mint a minővel Belgium dicsekedhetik.

Irodalom és művészet.

Gondolatok a jellemképzés köréből czim alatt igen érdekes didaktikai irányú értekezés hagyta el a sajtót a héten, a melyet Fudorovics Zsigmond lévai főgymn. tanár, lapunknak is jeles tollu munkatársa írt. A szerző gyakorlati példákkal is illusztrálva körülményesen megvilágítja mindazon momentumokat, melyek a gyermek és ifju kedélyére, jellemére maradandóbb benyomást tesznek, a melyek állandó irányba terelik annak hajlamát, vérmérsékletét s így jövőendő életére növe elhatározó befolyással bírnak Szakavatott tollal bonczolgatja a különböző nevelési rendszerek előnyeit és hátrányait meleg szeretettel ajánlván a jellem nevelését vallásos érzet ápolását, a fegyelem szigorú, de nem rideg betartását s főleg a felnőttek jó példával való előljárását. Kiterjeszkedik arra, hogy a cselekvést meg kell kedveltetni a gyermekkel, mert csupán a büntetéstől

való félelem mindig megboszulja magát, mert ellentállásra s erőszakosságra buzdítja a növendéket. Különösen a szülők, tanítók és nevelők nagy haszonnal forgathatják e könyvecskét, a melyet szerzője bizonyára növendékei iránt való meleg szeretetből bocsátott piacra, mely nem csak az író jeles tollát és a tanár mély tudását, hanem egyúttal a nemes emberbarátot is dicséri. A könyv ára 1 korona, mely a szerzőnél Léván kapható.

A „Magyarország” politikai napilap semmiféle magánérdeknek nem áll szolgálatában. Egyenes, soha meg nem tántorodó, bátor irányának legnagyobb érdeme van abban, hogy a közszellem hazánkban megváltozott és a kormányzati irány jobbra fordult. A bukkott rendszer elleni harczot a „Magyarország” kezdette, vezette és lankadatlanul szította egész a diadalig. Ennek nyomán következett be az a nemcsak journalistikailag, de politikailag is fontos esemény, hogy Kossuth Ferencz is, a lap munkatársai sorába lépett, Vele együtt a lap fővezércikkirója Bartha Miklós, a magyar szónok és a magyar gondolkodásnak ez a nagymestere, a kinek szében és igazabban magyar publicista még nem írt.

A „Magyarország” hirszolgálatát páratlanul áll a magyar journalistikában, az összes többi lapokat megelőző kitünő forrásokból szerzett értesüléseivel.

A lapot Holló Lajos, ez a nagy tevékenységű és minden közszükség iránt élénk érzékkel bíró képviselő szerkeszti, dr. Lovász Márton h. szerkesztő közreműködésével.

A „Magyarország” előfizetési ára 14 ft, félévre 7, negyedévre 3 ft 50 kr, egy hóra 1 ft 20 kr. Legcélszerűbb az előfizetési pénzeket postautalványon küldeni a „Magyarország” kiadóhivatalába.

Politikai és Közgazdasági Évkönyv. A „Politikai Hetiszemle” kiadásában és Székely Sámuel szerkesztésében ez év október havában „Politikai és Közgazdasági Évkönyv” című munka jelenik meg. Az érdekesnek ígérkező Évkönyv Magyarország politikai, közgazdasági és kulturális helyzetét, valamint fejlődését fogja évről-évre nemzetközi keretben bemutatni. A komoly irányú évkönyv a legújabb statisztikai és hivatalos adatok felhasználásával készül. Nem csak a hazánkat, hanem a külföldet illető minden olyan adat, melynek ismeretere szüksége van a műveltebb közönségnek, benne lesz ebben a magyar nyelvű évkönyvben, ami a jövőre nézve teljesen fölöslegessé teszi a Whitaker's Almanach, a Statesman's Year-book, a gothai Hofkalender s ehhez hasonló külföldi munkák használatát. Az 500—600 oldalra terjedő Évkönyv előfizetési ára diszes angol kötésben 4 ft. Az összeget legcélszerűbb postautalványon a következő címre küldi: Politikai Hetiszemle kiadóhivatala, Budapest, VIII., Sándor- utca 19.

Szerkesztői üzenetek.

P. E. Körmezbánya. Köszönet; a czikk jön.
P. L. Szklenó. Megkaptuk. Holyszüke miatt csak jövő számunkban közöljük.

Selyem damaszt

75 krajczártól 14 forint 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárai** (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Lévai piacziárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.
Búza m.-mázsánként 9 ft 20 kr. 9 ft. 50 Kétszeres 7 trt 50 kr. 7 trt 40 kr. — Rossz 7 trt 30 kr. 7 trt 10 kr. Arpa 6 ft 70 5 ft 80 kr. Kukoricza 5 ft 20 kr 5 ft — kr. Bab 5 ft 80 kr. 5 ft 60 kr. Zab 6 ft 10 kr 5 ft 90 kr. Lencse 6 trt 20 kr. 6 trt 60 kr Kóles 4 ft 60 kr. 4 ft 80 kr.

Nyiltér.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén van szerencsénk a t. cz. olvasó közönséget előfizetésének megújítására tisztelettel felkérni. Előfizetéseket elfogadunk és azokat pontosan s díjtalanul eszközöljük, — bármely hazai, vagy külföldön megjelent **Divat Lapra, Hirlapra, Ifjusági Lapra, Szak-, Szépirodalmi, Humorisztikus, illusztrált lapokra és folyóiratokra,** — az eredeti előfizetési áron. Esetleges reklamációkat díjtalanul intézzük el.
Teljes tisztelettel
Nyitrai és Társa
könyvkereskedése Léva.

A m. kir. államvasutak gép-gyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó-gépeit, gőzkukoriczamorzsolót, Stibor-féle körfűrészeit, „Millenium” kaszaló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Képviselő: Hirschmann Kristóf ur Pozsony.

Vegyiskérileti állomás és vegyészeti iroda Bát.

Hatóságilag engedélyezett s kereskedelmi törvényszékiileg bejegyzett cég.

Ajánlja az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság körébe eső **chemiai** analízisek keresztül vitelét. **Mezőgazdasági szeszgyárak, eczet, faeczet, gyufa** stb. gyárak, cserép, agyag, iparvállalatok költségvetése s tervezetének elkészítését.

DIJAK MÉRSÉKELTEK.

Az intézet igazgató vezetője s tulajdonosa

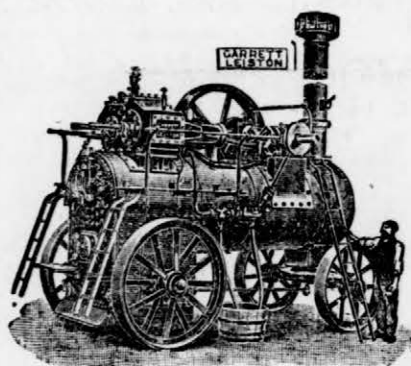
dr. Sztankay Aba

műszaki vegyész.

A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet s a selmeczbányai m. kir. bányász és erdész akadémia vegytani tanszékeinek volt vegytanársegéde stb.

Ifj. Kotzó Pál

Budapest, V., Lipót-körút 18. sz.
(Vígyszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithid közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiai féle legújabb szerkezetű **compound gőzmozgonyait** félstabil- és stabilalakban, a melyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyszer fordítható acél-dobsinokkal, toldást nem igénylő szalmarázóka és nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas **cséplőkészleteket** arató- és vetőgépeket, szecskavágókat, répavágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek!

Peronospora-készülékek.

Vermoler és Viktoria-féle legjobb!

Felülmulhatlan,
a siker kétségtelen.

A szőlőressző (venyige) leveleinek betegségei ellen, valamint a fák és komlókaocoknak rovarok, levelészek, pondrók és mézharmat stb.-től való megtisztítására.

Ara 12 forint

Kapható: Kern Testvéreknél, Léván.

Hoff János

maláta-készítményei
gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészségi itala
Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb izü erősítő szere. Egy palack ára 75 kr. — öt palack bérmentve 375 kr.

Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyedül maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget.

Böger, Bécs, Hofmühlgasse.

Hoff János

sűrített maláta kivonata.
Tüdőbajoknál, gégehurutnál, ugyint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerei alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes. Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.

Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonattal mell czukorkát.

Fischer G. örnagy N. Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.
Gyengeségnél, vérszegénység, idegességnél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó izü és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják. Egy csomag ára 1 frt.

Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórúál és általános gyengeségűél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicolai orvos, Triebel.

Hoff János

maláta-kivonat mell czukorkái.
Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurutnál utólrhetien hatású. A valódi maláta mellczukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt maláta kivonat mell czukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen. Zedlitz-Neukirch lovag, Waldenburg. Czukorkái feleségem köhögésén és asthmikus bántalmain kitűnően segítettek.

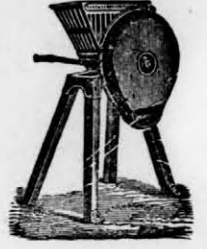
Busch plébános, Weischütz.

Raktár Léván: Boleman E. örök., Medveczky Sándor gyógyszer-táraiban; Czirok János utóda Amstetter Imre, Frommer Samu, Engel József kereskedéseiben.

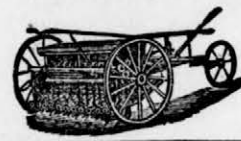
Magyarországi kizárólagos főrakrár: T Ö R Ö K József gyógyszer-tára Budapest, Király u. 12.

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

Nyomatott Nyitrai és Társa könyvnyomdájában, Léván.

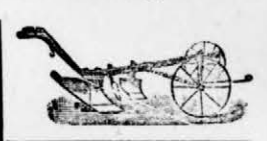
Gabonatisztító-rosták. Darálók. Morzsoló. Tizedes mérlegek.

kezi és sorvetőgép.

Mezőgazdasági gépgyárosok raktára,
Kern Testvéreknél, Léván.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Sackrendszerű egyetemes és melyítő acél ekek.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Lábbal tiporva

lesznek a padlófénymázak, miért is tartósságot igényelnek. A ki néhány krajczár megtakarítása végett csekélyebb értékű gyártmányokat szerez be, az

pénzét az ablakon szórja ki.

Nálam csakis az általánosan jónak elismert

padlófénymázak kaphatók:
Schramm Kristof lakk- és kenze-
gyáraiból

Győr, Bécs, Simmering, Majna melletti Offenbach.

Schramm Kristof-féle kezesség mellett tiszta borostyánlakkból készült padlófénymázai tartósság, fénytük és keménységük tekintetében valamennyi versenyyártmányt felülmulnak. A sok érték nélküli utánzások miatt kérem arra ügyelni, hogy minden dobozon **Schramm Kristof** neve látható legyen.

Továbbá: **mosható zománc-festékek** elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó-szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománcozására konyhákban és fürdőszobákban. — **Copal butorlakk, Copallak** belső használatra **Bamlarakk, Börlakk, Száritó-firnisz, Politurlakk, Vaslakk és Brunolin**, mely utóbbi homályos butorokhoz használatik, ugyintén a többi lakkfélek valamennyi iparágak számára.

Különlegesség: kocsi városok és kocsitényezők részére **Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schleif és Lazurlakk** eredeti 1 kgrmos dobozokban.

Kapható: Kern Testvéreknél Léván.

Alapítottát 1837. évben.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Kávé

Fiuméból

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kgr. Rio kávé jó izü 4.60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé uagyszemü 5.60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemü 5.76
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé 6.12
1 zsák 4 kgr. kék Java gyöngykávé 6.80

elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.

Arjegyzéket és látkozás levelezőlapot kívánatra ingyen küld.

Fratelli Deisinger,

FIUME, szabad kikötő 28.

A magyarországi kávécsok bevásárlási forrása.